

Tu Beav טו באב [anul 5779]

Ziua de Tu Beav este data de cincisprezece din luna Av, șase zile după postul de Tișa Beav. Sărbătoarea asta este mai puțin cunoscută în special în Diaspora. În acest articol vom descrie câteva din evenimentele care au avut loc în această zi. Noi învățăm despre ziua aceasta dintr-un singur pasaj din Mișna din Tratatul Taanit, capitolul 7 Mișna 5:

" A spus Raban Șimon ben Gamliel nu au fost zile bune pentru poporul Israel ca Tu BeAv (a cincisprezecea zi a lunii Av) și Iom Kipur" când fecioarele Ierusalimului ieșeau în haine albe împrumutate pentru a nu le rușina pe cele care nu aveau. Toate hainele trebuiau să fie scăldate în Mikve (baia rituală). Și fiicele Ierusalimului ieșeau și dansau în vii și ce spuneau: Flăcăule, ridică-ți ochii și vezi ce-ți alegi, nu te uita la frumusețe, uite-te la familie, precum e scris în Proverbe (31:30) :

Înșelător este farmecul și deșartă este frumusețea; femeia care se teme de Domnul trebuie laudată!

Și în Cântarea Cântărilor (3,11):

Ieșiți, fetele Sionului, priviți pe Solomon încoronat, cum a lui maică l-a încununat, în ziua sărbătoririi nunții lui, în ziua bucuriei inimii lui!

"ziua sărbătorii nunții lui" este primirea Torei pe muntele Sinai, "ziua bucuriei inimii lui" este clădirea Templului care va fi reclădit în curând amen!"

Prima întrebare este de ce Raban Șimon ben Gamliel (care a stabilit și forma definitivă a calendarului) compară ziua de Tu Beav cu Yom Hakipurim. Și răspunsul se află în paragraf: este ziua nunții, a primirea Torei pe muntele Sinai. Spune Rashi: "*Darea Torei este Iom Kipur, ziua în care s-au dat ultimele Table*". Ca să ne aducem aminte. După ce au primit cele zece porunci pe Șavuot, Moshe s-a urcat pe Muntele Sinai pe 40 de zile ca să aducă tablele cu cele zece porunci. Dar Bnei Israel n-au avut răbdare și au construit עגל הזהב (vițelul de aur). Când a coborât văzând vițelul a spart tablele. Dumnezeu l-a ordonat să se urce a doua oară pentru 40 de zile să primească tablele din nou. De data asta poporul a așteptat. Moshe a coborât de pe munte după 40 de zile, și asta iese exact de Yom Kipur. Socoteala datei au făcut Hazal. Din cauza asta este scris aici "ziua nunții și ziua bucuriei inimii lui" fiindcă asta este ziua nunții poporului evreu cu Domnul. Cea ce nu este scris în Mișna asta este a doua parte: de ce Tu Beav este o zi așa de bună? Răspunsul este în Gmara la Mișna asta și în câteva alte părți din Talmud. În Talmud Bavli, Tratatul Taanit fila 30b scrie:

" A spus Raban Șimon ben Gamliel nu au fost zile bune pentru poporul Israel ca Tu BeAv (a cincisprezecea zi a lunii Av) și Iom Kipur"

Împăcați suntem cu Iom Kipur care aduce iertare, ziua în care au fost date a doua oară Tablele Legii, dar Tu BeAv de ce? A spus Rav Yehuda a spus Șmuel: Ziua în care li s-au îngăduit căsătoriile între triburi. Pe ce s-au bizuit? (Numeri 36:6) Acesta este lucrul pe care l-a poruncit Domnul fiicelor lui Țlofhad... Legea aceasta (care imterzice căsătoriile între triburi) nu se va aplica decât în această generație. A spus Rav Iosef a spus Rav Nahman: Ziua în care i-a fost îngăduit fetelor din Israel să fie luate de soții de bărbați din tribului Binyamin precum e scris (Judecătorii 21:1) Și tot Israelul s-au jurat la Mițpa spunând: Niciunul din noi nu își va da fiica lui Binyamin de nevastă. Pe ce s-au bizuit? "din noi" au spus și nu din fiii noștri. A spus Raba bar Hana a spus Rabi Iohanah: Ziua în care au încetat morții din deșert, precum se spune: Până nu au încetat morții din deșert nu a vorbit Domnul cu

Moise, precum e scris (Deuteronom 2:16):

”Și a fost când au încetat toți purtătorii de armă să moară și a grăit Domnul către mine.”

Ula a spus: Ziua în care a anulat Hoșea ben Ela gărzile puse de Yorov'am ben Nevat pe drumuri pentru a îi opri pe pelerini să urce (spre Ierusalim).”

Aici și în alte părți Talmudul ne aduce în total șapte întâmplări care au avut loc de Tu Beav în perioade diferite ale poporului nostru. Noi vom vorbi aici numai de câteva întâmplări.

Fiicele lui Țlofhad

Prima de care vom vorbi după ordine cronologică este extraordinara poveste a celor cinci fiice deștepte a lui Țlofhad. El era capul unei familii din tribul Menașe și a murit în deșert înainte de împărțirea *nahalalei* (proprietate, posesie) neavând băieți ci numai fete. Până atunci Halacha era că numai băieții pot moșteni nahala a familiei. Cele cinci fete la care cunoaștem numele din Tora au avut curajul să vină în fața lui Moșe și a șefilor triburilor și să ceară să schimbe Halachaua. De atunci și fetele pot moșteni. Din Tora știm că 14 ani până au intrat în țară fetele se puteau mărita numai în familie și fetele lui Țlofhad s-au măritat cu verii lor. După ce au intrat în țară, regula asta a fost anulată și se puteau mărita cu orice băiat voiau.

Concubina din Giv'a

Al doilea eveniment de care noi vorbim este ziua în care i-a fost îngăduit fetelor din Israel să fie luate de soții de bărbați din tribului Binyamin. Aici este vorba despre povestea cunoscută ca ”Concubina din Giv'a” în care un grup de bărbați din tribul Binyamin au violat concubina unui bărbat din tribul Levi, ea fiind din tribul Iehuda. Atunci au declarat război pe tribul Binyamin omorând aproape pe toți. Au rămas în viață 600 și nu și-au revenit demografic nici după 300 de ani când Saul din tribul ăsta a fost încoronat ca primul rege a țării. Acolo s-au jurat toți ca să nu lase fetele lor să se căsătorească cu băieți din tribul Beniamin. Atunci s-au hotărât oamenii din trib să răpească la sărbătoarea din Șilo pe fetele care veneau să danseze. După Midraș asta s-a întâmplat de Tu Beav.

Drumul spre Ierusalaim din Samaria

A treia întâmplare se petrece cu sute de ani mai târziu. Începe pe zilele primului rege al regatului din nord – Israel, care a fost fondată după moartea regelui Șlomo/Solomon. În urma unei revolte făcute contra regelui Rehav'am/Roboam, fiul lui Șlomo, din cauza taxelor enorme, triburile din nord s-au despărțit și au fondat un regat numindu-l pe Ierov'am/Ieroboam din tribul Efraim rege. El a fost un rege rău care a introdus obiceiuri păgâne mai ales *pulhan haagalim* (cultul vițelilor). Ca să fie sigur că populația nu va fi influențată de cei din regatul din sud, a închis drumurile spre Ierusalaim și a pus gărzi ca oamenii să nu poată să facă aliya la regele (pelerinaj de sărbătoare la Ierusalaim). Ordinul ăsta a fost anulat cu două sute de ani mai târziu de ultimul rege al regatului Israel, Hoșea Ben Ela. Înainte ca poporul să fie expulzat de Asirieni. După cum am citit în Talmud el a anulat în cei 9 ani de domnie hotărârea lui Ierov'am și a deschis drumurile spre Ierusalaim. Și asta s-a întâmplat de Tu Beav.

Toate întâmplările acestea au o importanță crucială în unificarea poporului într-un singur popor dintr-un grup de triburi într-un popor unificat. Dar au fost și alte fapte care s-au petrecut în ziua asta. Vom aminti încă una, care s-a petrecut cu mulți ani mai târziu, după căderea celui de al doilea Templu.

Înmormântarea morților din Beitar

Ultima întâmplare de care vom vorbi și pe care n-am citat-o aici este cea spusă de Rav Matna: ”Ziua în care au fost înmormântați morții din Beitar”. Să ne amintim despre ce este vorba. Perioada este mult după Tora și Tanach, și chiar după distrugerea celui de al doilea Templu. Este vorba despre ”revolta lui Bar Cohva” în anii 132-134, 60 de ani după distrugerea templului. Asta a fost ultima scurtă perioadă de independență a poporului evreu până în anul 1948. Revolta a fost o catastrofă și romanii cu imperatorul lor, Adrianus, au recucerit Palestina și au înființat în Ierusalaim orașul păgân Aelia Capitolina. Ultimul bastion de apărare a evreilor a fost orașul Beitar lângă Ierusalaim. După un atac lung și o înfometare a populației, Beitar a fost cucerită și majoritatea populației măcelărită. După

Talmud asta s-a întâmplat de Tiș'a Beav. Data se potrivește cu ce au scris scriitorii romani și episcopul din Keisaria/Cesareea, Eusebiu, care a trăit în secolul al patrulea: luna August. Romanii nu au lăsat pe evrei să îngroape morții. Rav Matna ne spune că de Tu Beav li s-a dat voie evreilor să-și îngroape morții. Asta se întâmplase după moartea lui Adrianus în 138, mulți ani după ce evreii nu au fost înmormântați, Dar Talmudul spune că corpurile lor nu puteau și au rămas întregi așa că au putut fi înmormântate. De asta și din mai multe cauze s-a stabilit această bracha (binecuvântarea) "Hatov vehameitiv" spusă de Rav Matna:

תקנו ביבנה הטוב והמיטיב, הטוב - שלא הסריחו והמיטיב שנתנו לקבורה

Ne-au învățat la lavne: "Cel Bun și cel Mai Bun, Cel Bun - că n-au mirosit și Cel Mai Bun - că le-a dat voie să-i îngroape

Asta a fost hotărârea din lavne de a adăuga "*Hatov vehameitiv*" (cel bun și cel mai bun) la Birchat Hamazon (binecuvântarea de după masă). Explicația ce înseamnă asta în binecuvântarea mesei ne vine chiar în continuare:

הטוב והמיטיב - בכל יום ויום המלך גומלנו חן וחסד ורחמים וכל טוב

Cel Bun și Cel Mai Bun - în fiecare zi Regele ne face bine și revarsă îndurarea asupra noastră cu har, cu dragoste și cu tot binele.

Până când n-a căzut Beitar mai era o speranță că o să vină Gheula. Beitar a fost ca o a doua Ierusalaim care a căzut. Dar din cauză că morții au fost în sfârșit înmormântați, au văzut Hazal în asta un semn că Hakadoș Baruch Hu nu ne-a părăsit și după distrugerea Templului. *Și asta face ziua asta de Tu Beav să fie o zi de veselie Iom Simha, Iom Tov, o sărbătoare.*